

Z Figura de l'Art de Ramon Llull emprada a l'etapa de l'Art *abreujada d'atrotar veritat* i l'Art *demonstrativa*, que mostra dins un cercle un sol concepte, la Falsedat, i que s'oposa a la Figura Y de la Veritat. Aquestes dues figures desapareixen de l'Art a partir de l'Art *inventiva* de 1290. (AB)

Z66 Grup de música rock fundat el desembre de 1966, amb la fusió de Los Pecos i Los Beta Quartet. Era compost per Llorenç Rosselló —Llorenç Santamaria—, Josep Noguera, Manuel Martínez i Vicenç Caldentey. Fèu actuacions arreu de Mallorca i a Barcelona, Madrid, Bilbao i València. Enregistraren vuit singles i un disc de llarga durada. Es dissolgué el 1974. El 1992, però, reaparegué en un concert celebrat a l'Auditori, amb dos nous components, Jaume Ginard i Helios Sierra. El 1993, amb motiu del centenari del diari *Ultima Hora*, edità el disc *25 aniversari*. (CM)

↓ Grup musical Z66

ZABALZA OLASO, DÁMASO (Iruña, Navarra 1835 - Madrid 1894) Pianista compositor. Estudià piano amb Lluís Vidaola i harmonia amb Marià García. Fou professor de piano al Conservatori de Madrid. És autor de vint-i-quatre sonates i dotze estudis, com també d'obres didàctiques de piano. A Mallorca, edità les obres *Palma. Habanera* (1862), *Manacor. Polka mazurca* (1862), *Sóller. Polka* (1862), *Inca. Redowa* (1862) i *Felanitx. Schottisch* (1862). (CM)

ZABOE Publicació mensual editada a ses Salines entre el desembre de 1968 i l'agost de 1972. Era dirigida per Gabriel Seguí Mas i es redactava en castellà, tot i que incloïa algun article en català. En sortiren 45 números.

ZAFORTEZA CALVET, JOSEP (Palma 1927) Polític i advocat. Es llicencià en dret a la Universitat de Bar-

← Josep
Zaforteza
Calvet

celona. Es va incorporar a la Unió de Centre Democràtic —UCD— i va esser elegit (1979-82) senador per Mallorca. Ha estat degà del Col·legi d'Advocats de les Balears (1974-77) i president de la Caixa de les Balears (1978-89) i d'Editora Balear. Fou (1989-97) magistrat de la sala civil i penal del Tribunal de Justícia de les Balears.

← Llum
Zaforteza de
Corral

ZAFORTEZA DE CORRAL, LLUM (Maó 1955) Jurista. Es llicencià (1979) i es doctorà (1988) en dret a la Universitat de les Illes Balears. Des de 1982, és professora de dret civil d'aquesta universitat. Ha centrat la investigació en el dret civil de les illes Balears i, principalment, en la institució fideicomissària. És autora de *La sustitución fideicomisaria condicional en la compilación del derecho civil de las Islas Baleares* (1991), *La compilación de 1961 a través de su proceso formativo. Antecedentes, documentos y actas* (1992) i *El fideicomiso en el derecho civil de Mallorca* (1992). És coautora dels llibres *Compilación de derecho civil de las Islas Baleares* (1991) i *Tratados de notaría en el reino de Mallorca* (1995), del qual fou també coordinadora. Ha col·laborat en el *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, *Estudis Balearics* i *Gran Enciclopèdia de Mallorca*.

ZAFORTEZA MUSOLES, DÍDAC (Godella, País Valencià 1884 - Palma 1962) Historiador. El 1912, obtengué

L'obra de Dídac Zaforteza

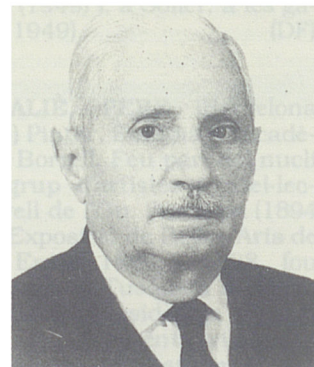
La història de les ciutats es fa als carrers; els grans fets, els esdeveniments bèl·lics, les grans reformes urbanes desfiguren només el perfil de la ciutat; no obstant això, el carrer és intangible i perdura. D'aquesta manera, encara avui dia és possible rastrejar la topografia d'una Palma romana, lògica i quadriculada, o l'estructura radial de la Madina Mayurqa, més o menys desfigurades però immutables. Canvien els noms o els canvien, ja que el poble és poc inclinat als canvis i, a través del llibre de Zaforteza, podem seguir una a una la petita història dels carrers, les places, els carrerons i els amagatalls d'una ciutat de vida molt, molt llarga, que amb els segles ha canviat de pell, però continua intangible en la seva estructura física, desafiant maneres i modes, els enrenous dels canvis de titulació o estils arquitectònics. Endinsar-nos a l'interior d'aquesta ciutat per conèixer-ne l'evolució, la història i, així mateix, el futur, tan sols ho podem fer a través d'aquest llibre que, a la fi, trenta anys després ens arriba amb la frescor i la delícia amb què Dídac Zaforteza el va concebre, ja que sortosament l'autor va poder acabar la seva obra que ara, trenta anys més tard, només desperta d'un llarg somni.

G. Rosselló Bordoy, epíleg de *La Ciudad de Mallorca*, Tom V (1988).

Traducció: GEM

la càtedra de geografia econòmica de l'Escola de Comerç de Saragossa i posteriorment fou professor a la de Palma i a la de València. És autor de les monografies sobre l'evolució històrica de Palma *Ciutat* (1932), *La fuente de la princesa, vulgo de las tortugas* (1954) i *Can Berga* (1958). La seva obra principal és *La ciudad de Mallorca. Ensayo histórico-toponímico* que és una història de Palma fins a l'inici del s. XX, amb una especial atenció als carrers i a les places. L'obra consta de cinc volums, els quatre primers editats entre 1953 i 1960 i el cinquè, el 1988. També publicà *Del Puig de Pollensa al Puig del Sitjar. Historia del Monasterio de la Purísima Concepción* (1945) i *El señorío de Genovés* (1950). D'ideologia carlista i partidari de l'aixecament militar de 1936, compongué el poema *Son Berga* (1938), dedicat a José María Pemán. Fou cavaller de l'orde de Sant Joan i membre de l'Acadèmia de la Història, de la de Belles Arts de Sant Sebastià, de la de Bones Lletres de Barcelona i del Centre de Cultura Valenciana. (AM)

ZAFORTEZA MUSOLES, JOSEP (València 1881 - Palma 1965) Enginyer industrial. Es titulà en enginyeria industrial a la Universitat de Barcelona. Amb Albert Agustí Ouart Durry, Rafael de Lacy Gual, Antoni Ribas Reus i Ferran Alzamora Gomà, participà (1920) en la fabricació de l'automòbil LORYC. Amb Roca Waring, elaborà el midó sintètic per a tèxtils *Aprestum*.

→ Josep
Zaforteza
Mussoles

El 1931, l'Ajuntament de Palma li encarregà un projecte de proveïment d'aigua i sanejament de la ciutat. Fundà (1934) i dirigí el Servei Municipal d'Aigües i Clavegueram —SMAYA—. Fou (1936-39) delegat regional del requetè. Creà i va esser professor de les escoles de mestratge industrial d'Inca i de Palma i fou director de les centrals elèctriques d'Alcúdia i d'Inca. Escrigué l'estudi *El abastecimiento de agua de Palma* (1945). Fou (1950-64) delegat a les Balears del Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de València.

ZAFORTEZA MUSSOLES, MATEU (Palma 1886 - 1961) Militar i polític. Ingressà en el cos jurídic de l'exèrcit i, el 1914, era tinent auditor de tercera. Fou destinat a l'auditoria de guerra de les Balears i, el 1930, a l'auditoria de l'Exèrcit del Marroc. El 1931, passà a

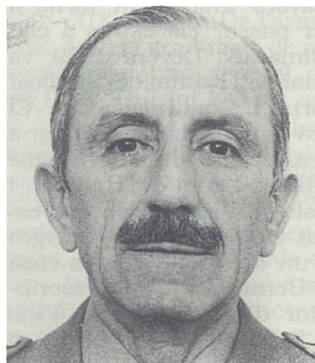

← Mateu Zaforteza Mussoles

← Lluís Zaforteza Villalonga

la situació de retirat, amb residència a Palma. Al començament de la Guerra Civil (juliol de 1936), fou nomenat batlle de Palma. El març de 1939, deixà la batlia i fou designat fiscal cap de l'Exèrcit de Llevant. El 1946, era coronel auditor destinat a la secretaria de justícia de la Capitania General de les Balears. (DJ)

← Mateu Zaforteza Socias

ZAFORTEZA SOCIAS, MATEU (Palma 1918) Militar. El 1936, participà en les operacions contra el desembarcament republicà d'Alberto Bayo. El 1937, fou nomenat alferes provisional d'enginyers i fou destinat a la Península, on lluità en diferents fronts. Acabada la guerra, estudià a l'acadèmia i, el 1943, obtingué la graduació de capità. El 1968, amb la graduació de tinent coronel, aconseguí el diploma d'Estat Major. Va ésser cap d'Estat Major de Menorca i, com a coronel, comandà el Regiment d'Enginyers de la Divisió Muntanya 4. Ascendí a general de brigada d'enginyers i fou (1976-80) cap d'Estat Major de la capitania general de les Balears. (DJ)

ZAFORTEZA VILLALONGA, LLUÍS (Godella, País Valencià 1884 - Palma 1955) Polític i militar. Marquès del Verger. El 1931, tenia la graduació de capità i es retirà amb la llei Azaña. Aquell mateix any impulsà la creació de la Unió de Dretes de les Balears i en fou el seu cap. El 1933, aquest partit s'incorporà a la Confederació Espanyo-

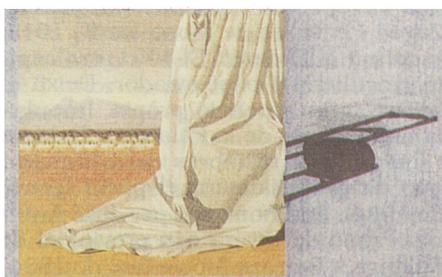
la de Dretes Autònomes —CEDA—. Fou elegit diputat per les Balears a les eleccions a Corts del novembre de 1933. Quan s'inicià la Guerra Civil, es reincorporà a l'Exèrcit i ascendí a coronel.

← Pasqual Zaforteza Villalonga

ZAFORTEZA VILLALONGA, PASQUAL (Palma 1895 - 1969) Militar. El 1910, ingressà a l'Acadèmia d'Artilleria. El 1919, tenia la graduació de capità i es trobava destinat a Mallorca. Participà en la campanya del Marroc i, el 1931, passà a la situació de retirat. Quan s'inicià la Guerra Civil, es reincorporà a l'Exèrcit i, el març de 1937, passà a la Península amb l'expedició del vaixell «Marquès de Comillas». Amb la graduació de coronel (1945), comandà el Regiment d'Artilleria 21, de Mataró, i el Regiment d'Artilleria de Costa, de Mallorca (1952). Ascendí a general de brigada i ocupà (1953-57) el càrrec de cap d'artilleria de les Balears. (DJ)

↓ Marie Luise Zahnke, Casa de camp

↑ Representació de la companyia Zanoquera-Alfaro

ZAHNKE, MARIE LUISE (Colònia, Alemanya 1942) Pintora. Va estudiar (1959-64) a l'Acadèmia de Belles Arts de Colònia. Fèu decorats teatrals i, el 1961, començà a fer exposicions a diversos indrets d'Europa. Des de mitjan decenni de 1970, alterna la residència entre Alemanya i Mallorca. Ha fet (1983 i 1987) mostres individuals a Palma. La seva obra és d'estil hiperrealista amb influències surrealistes.

ZANOQUERA-ALFARO, COMPANYIA Agrupació teatral fundada a Palma el 1982 pel matrimoni Maruja Alfaro i Antoni Zanoquera. Han fet part de la companyia, entre d'altres actors, Maruja Alfaro, Joan Bonet, Maurici Gallardo, Nicolau Cortès, Pere Caminals, Joan Santamaria, Francesca Bover, Joan M Melis i Manuel Tubert. Entre les obres estrenades, destaquen *La s'enduen a les 4* de Joan Vil·lacases; *Cavallet quan eres jove*, *Alegria de conill*, *Pocs i mal avenguts* i *Una i oli*, totes quatre de Joan Mas; *Cases tancades* d'Andreu Amer, i *Allò que tal vegada s'esdevingué* de Joan Oliver —Pere Quart—. N'han estat directors Joan Mas Bauzá, Joan Bonet i Mario Tardito. Ha actuat arreu de Mallorca i també a Maó. El 1985, va enregistrar 24 cassets i discs que contenen rondalles recollides per Antoni Maria Alcover.

ZANOQUERA CLADERA, MARGA-

↓ Obra de Margalida Zanoquera

LIDA (Palma 1966) Pintora. Estudià a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, de Palma. Fèu (1986) la primera mostra individual a Valldemossa i posteriorment n'ha fetes a Palma, Llucmajor, Calvià i Manacor. Conrea bàsicament la temàtica paisatgística, dins un estil postimpressionista d'influència local.

← Antoni Zanoquera Rubí

ZANOQUERA RUBÍ, ANTONI (Llucmajor 1916 - 1993) Politic. Afiliat a Aliança Popular —AP—, el 1983 fou elegit batle de Llucmajor gràcies a un pacte amb UM. Durant la seva administració, es finalitzà la construcció de la residència de la tercera edat, es construí el centre de salut i s'instal·là l'enllumenat a les rondes de la vila. El 1987, es retirà de la política.

← Antoni Zanoquera Vives

ZANOQUERA VIVES, ANTONI (Palma 1930 - 1995) Actor. Començà a fer teatre a la Joventut Antoniana i al Cercle d'Obrers Catòlics, de Palma. Posteriorment, participà en la fundació de les companyies Agrupació Bellver, devers el 1955, i Assistència Palmesana, el 1974. Amb la seva esposa Maruja Alfaro, fundà (1982) la *Companyia Zanoquera-Alfaro* (←).

ZAPPINO MORENO, ENRIQUE (Madrid 1840 - 1914) Militar. Ingressà a l'Exèrcit el 1857. Posteriorment, passà al Cos d'Estat Major. El 1893,

tenia la graduació de general de divisió i era destinat al Consell Suprem de Guerra i Marina. Ascendit a tinent general, fou capità general de Balears (juliol-desembre de 1902). Durant la seva administració es va iniciar l'enderrocament de les murades de Palma. Posteriorment, va ésser capità general del Nord i comandà el VI Cos d'Exèrcit. (DJ)

ZAYAS Família establerta a Mallorca en el s. XIX. **Miguel de Zayas Pérez** (Toledo 1828 - Palma 1881) fou el primer que s'instal·là a Palma. Es casà (1855) amb Maria Francesca Borràs i Mas del Pla del Rei. Fills seus foren Manuel (1856-63) i **Bartomeu de Zayas Borràs** (1858 - 1922). Aquest darrer, coronel cap d'Estat Major de la Capitania General de Balears, fou l'hereu del marquesat de Zayas. Casat (1891) amb Maria del Pilar de Bobadilla i Martínez de Arizala (morta a Biniaraix el 1954), foren pares d'Alfons, Antoni, Miquel, Immaculada i Pilar. **Alfons de Zayas i de Bobadilla** (→) succeí al seu pare com a marquès de Zayas. Era casat amb Juliette Vernie d'Harcourt. Antoni de Zayas i de Bobadilla, pare de **Carles Zayas Mariategui** (→), fou propietari de la finca de Son Torrella. L'actual marquès de Zayas i representant de la família és Josep Eugeni de Zayas i d'Harcourt, enginyer agrònom resident a Brasil. La família Zayas té el seu panteó a Palma, a l'antiga sepultura de la família Borràs. (JE)

→ Alfons Zayas i de Bobadilla

ZAYAS I DE BOBADILLA, ALFONS DE (Palma 1896 - Sabadell, Catalunya 1970) Politic i militar. Marquès de Zayas i cavaller de Montesa. El 1913, ingressà a l'Exèrcit. El 1931, era capità d'artilleria i pilot aviador. Deixà el servei actiu a petició pròpia. Impulsà la implantació de la Falange a Balears i fou un dels membres del triumvirat que dirigí inicialment el partit (gener de 1934). Fou nomenat per José Antonio Primo de Rivera cap provincial de Falange a Balears (novembre de 1934-

juliol de 1938). Intervengué en el primer míting que celebrà Falange a Mallorca (Manacor, febrer de 1936). Va ésser detingut per les autoritats republicanes en dues ocasions (abril-juny de 1936 i juliol d'aquell mateix any). Fou un dels redactors d'*Aquí Estamos*, l'òrgan de Falange a Balears. Quan s'inicià la Guerra Civil fou alliberat per un escamot de falangistes i d'oficials de cavalleria i ocupà la Casa del Poble de Palma. És considerat un dels principals responsables de la repressió contra els republicans. Gestionà l'ajuda militar italiana i prengué part en la substitució del coronel Emilio Ramos Unamuno com a cap d'operacions (30 d'agost de 1936). Lluità en el front de Manacor, al capdavant de forces falangistes, i participà en l'ocupació de les Pitiüses (setembre de 1936). El juliol de 1938, va ésser nomenat secretari general de Falange Espanyola Tradicionalista i de les JONS a Itàlia i secretari provincial del partit a Roma. A partir de llavors únicament tornà a Mallorca per passar els estius a can Ribera, a Biniaraix. Devers 1939, va ésser nomenat cap estatal del Sindicat de Transports i Comunicacions. El 1943, Franco el nomenà procurador a Corts. Es casà amb Juliette Vernie d'Harcourt, filla del comte d'Harcourt, i varen tenir sis fills. Establiren una estreta amistat amb l'escriptor Georges Bernanos i un dels seus fills es casà amb Claude Bernanos, filla de l'escriptor. És autor d'*Historia de la Vieja Guardia de Baleares* (1955), un llibre bàsic per conèixer la Falange anterior a la Guerra Civil. (AN)

→ Carles Zayas Mariategui

ZAYAS MARIATEGUI, CARLES (Palma 1933) Politic. Es llicencià (1955) en dret a la Universitat Complutense i fixà la residència a Madrid. En la clandestinitat, es va incorporar al Partit Socialista Obrer Espanyol —PSOE— i fou un dels fundadors de l'Agrupació Socialista Universitària —ASU—. Per aquest motiu, fou detingut i condemnat a dos anys de presó. El 1959, s'incorporà al Front d'Alliberament Popular —FLP— i el 1962 fou

novament detengut i condemnat a dos anys de presó. El 1968, participà en la fundació del Partit Socialista Popular —PSP—. Es reincorporà al PSOE (1972) i intervingué en el Congrés de Suresnes (1974). El 1975, fou assessor de Felipe González en qüestions internacionals i l'acompanyà en diversos viatges per Europa. Aquell mateix any, fou un dels impulsors de la refundació del PSOE a Mallorca. El 1977, va ésser elegit diputat per aquest partit per la província de Terol. El 1987, deixà el PSOE. Des de 1994, fa part com a independent de la Comissió Nacional de Medi Ambient del Partit Popular —PP—. El 1995, fixà la seva residència a Biniraix (Sóller). Ha publicat articles a les revistes *Cambio 16*, *Cuadernos para el Diálogo* i *Guadiana* i en els diaris *Diario de Mallorca*, *El Mundo* i *El Día del Mundo*.

ZEA ZAFRA, ANTONIO DE (? s XVIII - XIX) Militar. De l'arma de cavalleria. Amb la graduació de mariscal de camp, fou capità general de Balears (1821-23). Durant la seva administració, va haver de deixar Palma a causa de l'epidèmia de pesta i establí el seu quarter a Son Berga (setembre de 1821-gener de 1822). El 1822, es reorganitzà l'Exèrcit i es crearen tretze districtes, el dotzè dels quals correspongué a les Balears. També es dividí la capital en quinze districtes, amb els seus respectius primers i segons caps. El desembre de 1822, reprimí un aixecament absolutista a Campos. Aquell mateix any, informà de l'abandó en què es trobaven les obres de fortificació i els quarters. Publicà una al·locució (abril de 1823) contra la invasió francesa coneguda com els Cent Mil Fills de Sant Lluís. El maig d'aquell mateix any, fou destinat a la Península com a cap de l'Exèrcit de Reserva. (DJ)

ZEBRA Grup de música de rock creat a Palma el 1969. En foren components Miquel Vicens (baix), Vicens Caldentey (guitarra) —substituïts després per Albert Candela i Joan Bibiloni, respectivament—, Manuel Mari (bateria), David Wamsley (guitarra), Anthony Anderson (veu) i Agusti Fernández (piano). Actuà arreu de Mallorca i a Bilbao, València, Barcelona i Madrid. A part d'alguns singles, el 1976 enregistrà el disc *Zebra*. Es dissolgué aquell mateix any.

ZELADORA DEL CULT EUCARÍSTIC Membre de la congregació femenina fundada a Palma el 1902 per Miquel Maura Muntaner. Tengué com a

↑ Convent de les Zeladores del Culte Eucarístic (Palma)

antecedent el Centre de les Esglésies Pobres, que sorgí (1874) en ocasió d'haver-se comès un sacrilegi quan es robà un copó de l'església parroquial de Pollença. Té per finalitat preservar Jesús Sagramentat i confeccionar ornamentals sacerdotals i roba d'altar. Des de 1907, s'encarrega de l'elaboració de les hosties per assegurar la legitimitat del pa destinat a l'Eucaristia. La congregació té quatre cases a Espanya —Palma, Madrid, Barcelona i Santiago de Compostel·la—, amb un total de 78 membres.

ZETZNER, LAZARUS (? s XVI - XVII) Compilador lul·lista. El 1598, publicà a Estrasburg, amb el títol de *Raymundi Lulli opera ea quae ad adinventum ab ipso artem universalem... pertinent*, una antologia de texts, patrocinada per Johan Frederic Jung. Aquesta compilació inclou sis escrits lul·lians autèntics —*Ars brevis*, *Duodecim principia philosophiae*, *Logica nova*, *Tractatus de conversione subiecti et praedicati per medium*, *Ars magna et ultima* i *De articulis fidei*—, quatre d'apòcrifs i cinc obres de comentaristes lul·lians. Tots aquests escrits giren a l'entorn del problema lògic del mètode i la pretensió de resoldre'l amb els procediments de l'Art de Llull. Tot i que l'autor no recorre als manuscrits originals, sinó que se serveix d'edicions anteriors, fou una obra de consulta durant tot el s XVII. El 1609, se'n feu una nova edició, en la qual s'incloueren dues obres de Valeri de Valeriis. A part, publicà (1633 i 1652) *Clavis artis lullianae* d'Alsted. (ST)

ZINCPIRITHIONE Grup de música pop creat a Palma el 1982. En feien part Antoni Vives (guitarra), Antoni Noguera (baix), Martí Forteza (veu), Francesc Riera (guitarra), Javier Escutia (guitarra) i Josep Penedès (saxòfon). Actuà arreu de Mallorca i a Barcelona. El 1983, enregistrà el *maxi-single* titulat *Caspa*. Es dissolgué el 1984.

ZISCHKA, ANTON EMMERICH (Viena 1904) Periodista i escriptor. Des de 1935, té fixada la residència a Mallorca. El 1923, començà a treballar de periodista, inicialment, a *World* de Nova York, i, després, a *Politik* de Copenhaguen i *Nachtausgabe* de Berlín. A part, feu reportatges per a *L'Intransigeant*, *Paris Soir* i *Voila*, entre

↓ Grup musical Zinpirithione

← Anton
Emmerich
Zischka

d'altres publicacions. És autor de *Le Monde en Folie* (1933) i *Der Dxollar. Glanz und Elend der Weltwährung* (1995), entre d'altres obres, moltes de les quals han estat traduïdes a diferents idiomes.

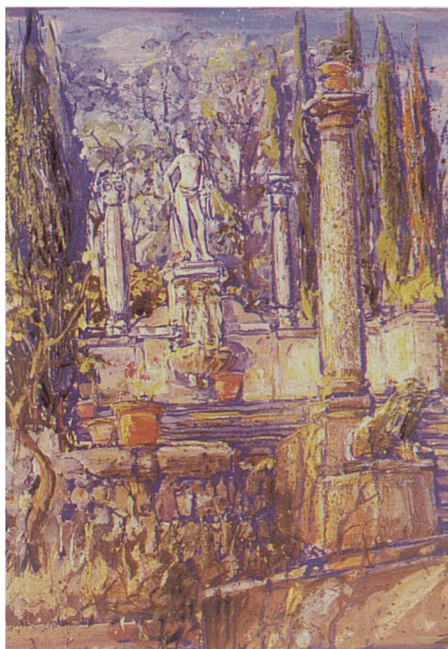
ZITZÀNIA Vegeu jull.

ZÓCALO, EQUIP Grup constituït (1976) per dissenyar el projecte urbanístic del *Parc de la Mar* (←), de Palma. Era format pels arquitectes Santiago Bo Company, Emili Gener Ramis, Àngel Morado Vila, Emili Nadal i de Olivass i Pere Nicolau Bover i els enginyers forestals Mateu Castelló Mas i José Ignacio Cisneros. El 1977, els concediren el primer premi del concurs per a l'avantprojecte i, el 1979, presentaren el projecte definitiu.

ZONA MILITAR DE LES BALEARS Vegeu *Capitania General de Balears*.

ZÚÑIGA, JOAN Nom amb què és conegut el pintor **Joan Garcia Zúñiga** (València 1933) El 1958, fixà la residència a Mallorca. De formació autodidàctica, feu (1963) la primera mostra

↓ Obra de Joan Zúñiga

↑ Bruno Zupan, *Raixa*

individual a San Diego (EUA) i, posteriorment, ha exposat a Palma, València, Saragossa, Madrid, Estocolm, Barcelona i Calvià. Ha il·lustrat la versió de Llorenç Moyà de l'obra teatral *Entremès d'En Llorenç Malcasadís i Na Sussaina d'es Fil* (1967). D'ençà de la seva primera llarga estada a Anglaterra, incorporà els suburbis industrials a una temàtica que comprenia, sobretot, paisatges, figures i retrats. A part de nombroses mostres individuals, ha participat en moltes de col·lectives de pintura naïf, estil en el qual s'ha desenvolupat tota la seva obra.

ZUPAN, BRUNO (Trbovlje, Eslovènia 1939) Pintor. Es graduà en belles arts a l'Institut d'Art de Zagreb (Croàcia). Amplià estudis a París (1962), on tornà dos anys més tard després d'un viatge per Mèxic. El 1973, fixà la residència a Mallorca. Feu (1962) la primera mostra individual a Zagreb (Croàcia) i, posteriorment, ha exposat a diverses ciutats nord-americanes, a Palma (1967, 1976 i 1991), a Madrid (1970 i 1978), Brussel·les (1972 i 1973), París (1973 i 1976) i Atenes (1978 i 1980). La seva pintura és figurativa i bàsicament de temàtica paisatgística.

ZUPAN, NATASHA SUZANNE (Columbus, Geòrgia, EUA 1965) Pintora. Filla de Bruno Zupan. Des de 1973, alterna la residència entre Mallorca i els

↑ Natasha Suzanne Zupan, *Head 1*

Estats Units d'Amèrica. Estudià a l'Escola Lliure de la Mediterrània, de Palma (1980-83), a la Universitat de Yale, de New Haven (EUA 1983-87), i a l'Acadèmia Nacional de Disseny, de Nova York (1987-88). El 1990, feu la primera mostra individual a Nova York i, posteriorment, ha exposat a New Haven (EUA 1972), Palma (1992, 1994 i 1997), Nàpols (Itàlia 1993) i Roma (1994). Participà (1997) en l'exposició itinerant *Set Pintors per al Canvi de Segle*, promoguda pel *Diari de Balears*. La seva obra combina l'abstracció i la figuració, amb influències classicistes.

ZURITA ROMERO, MANUEL (Còrdova 1942) Metge. Es llicencià (1966) en medicina i cirurgia a la Facultat de Medicina de Sevilla. S'especialitzà (1972) en cirurgia general i en cirurgia d'aparell digestiu a la Facultat de Medicina de Barcelona, on es doctorà (1993) amb la tesi *El síndrome de intestino corto como factor desencadenante de translocación bacteriana y del fallo multiorgánico*. El 1973, fixà la residència a Mallorca. Des de 1974, és cap de secció del Departament de Cirurgia General i Digestiva de l'Hospital de Son Dureta, de Palma. Ha publicat articles en diverses revistes especialitzades. Ha obtingut uns quants premis d'investigació, com el Damià Carbó (1985, 1987 i 1988), el Ciutat de Palma d'investigació (1988) i el Metge Mates, del Col·legi Oficial de Metges (1989).